

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de energieprestaties van gebouwen

(2001/C 213 E/15)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2001) 226 def. — 2001/0098(COD)

(Door de Commissie ingediend op 15 mei 2001)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 175,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 6 van het Verdrag vereist dat eisen inzake milieubescherming in de omschrijving en uitvoer van het beleid en het optreden van de Gemeenschap worden geïntegreerd.
- (2) De natuurlijke hulpbronnen waarvan het behoedzame en rationele gebruik in artikel 174 van het Verdrag is vermeld, omvatten olieproducten, aardgas en vaste brandstoffen die essentiële energiebronnen, maar tevens de belangrijkste emissiebronnen van kooldioxide zijn.
- (3) Verbetering van de energie-efficiëntie vormt een belangrijk onderdeel van het pakket beleid en maatregelen dat nodig is ter naleving van het Protocol van Kyoto, alsmede van elk pakket maatregelen om aan toekomstige verbintenissen te voldoen.
- (4) Het beheren van de vraag naar energie is voor de Gemeenschap een belangrijk instrument om invloed uit te oefenen op de wereldenergiemarkt en derhalve op de continuïteit van de energievoorziening op middellange en lange termijn.
- (5) De Raad heeft in zijn conclusies van 30 mei 2000 en 5 december 2000 ⁽¹⁾ het actieplan voor energie-efficiëntie van de Commissie onderschreven en verzocht om specifieke maatregelen in de bouwsector.
- (6) Meer dan 40 % van het eindverbruik van energie in de Gemeenschap komt voor rekening van de woon- en tertiaire sector, die grotendeels uit gebouwen bestaat en die zich nog steeds uitbreidt, een tendens die ongetwijfeld tot een hoger energieverbruik en derhalve tot meer uitstoot van kooldioxide van deze sector zal leiden.
- (7) Richtlijn 93/76/EEG van 13 september 1993 tot beperking van kooldioxide-emissies door verbetering van de energie-efficiëntie (SAVE) ⁽²⁾, die vereist dat lidstaten programma's op het gebied van energie-efficiëntie in de bouwsector opstellen en ten uitvoer leggen alsmede daarover verslag uitbrengen, begint nu een aantal belangrijke positieve effecten te sorteren. Er is echter een aanvullend wettelijk instrument nodig om concretere acties vast te stellen om het aanzienlijke, nog niet gerealiseerde potentieel voor energiebesparingen te benutten en de grote verschillen tussen de resultaten van de lidstaten in deze sector te verminderen.
- (8) Richtlijn 89/106/EEG ⁽³⁾ betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lidstaten inzake voor de bouw bestemde producten schrijft voor dat bouwwerken en de temperatuurregelingen en ventilatie-installaties ervan zodanig moeten worden ontworpen en uitgevoerd dat een, gezien de plaatselijke klimatologische omstandigheden, gering energieverbruik voldoende is om het thermische comfort van de bewoners te verzekeren.
- (9) De energieprestaties van gebouwen dienen te worden berekend volgens een methode die behalve thermische isolatie ook andere factoren in aanmerking neemt, die een steeds belangrijker rol spelen, zoals installaties voor verwarming en airconditioning, de toepassing van hernieuwbare energiebronnen en het ontwerp van het gebouw. Een gemeenschappelijke benadering van dit proces, uit te voeren door gekwalificeerd personeel, zal bijdragen tot gelijke voorwaarden wat betreft de inspanningen die in de lidstaten worden gedaan om energie in de bouwsector te besparen en zal toekomstige eigenaars of gebruikers duidelijkheid verschaffen over de energieprestaties op de communautaire onroerendgoedmarkt.
- (10) Gebouwen zijn van invloed op het energieverbruik op lange termijn en nieuwe gebouwen moeten daarom voldoen aan minimumnormen inzake energieprestaties die zijn aangepast aan het plaatselijke klimaat. Aangezien de toepassing van alternatieve systemen van energievoorziening in het algemeen niet volledig is onderzocht, is een systematische beoordeling van de haalbaarheid van zulke systemen voor nieuwe gebouwen boven een bepaalde grootte op zijn plaats.

⁽¹⁾ Conclusie 8835/2000 van de Raad (30 mei 2000) en conclusie 14000/2000 van de Raad (5 december 2000).

⁽²⁾ PB L 237 van 22.9.1993, blz. 28.

⁽³⁾ PB L 40 van 11.2.1989, blz. 12.

- (11) Ingrijpende renovaties van bestaande gebouwen boven een bepaalde grootte moeten worden beschouwd als een goede gelegenheid om kosteneffectieve maatregelen te nemen ter verbetering van de energieprestaties.
- (12) Door het verstrekken van objectieve informatie over de energieprestaties van gebouwen wanneer ze worden gebouwd, verkocht of verhuurd, zal energiecificering bijdragen tot verbetering van de transparantie van de onroerendgoedmarkt en derhalve tot bevordering van investeringen in energiebesparing. Dit zou ook het toepassen van stimuleringsregelingen moeten vergemakkelijken. Overheidsgebouwen en gebouwen die veelvuldig door het publiek worden bezocht, dienen een voorbeeldfunctie te vervullen op het gebied van zorg voor het milieu en energiegebruik en daarom dient voor die gebouwen regelmatig energiecificering plaats te vinden. De verspreiding van informatie over energieprestaties onder het publiek kan worden verbeterd door deze energiecificaten een prominente plaats te geven. Bovendien dient het duidelijk aangeven van officieel aanbevolen binnentemperaturen, samen met de werkelijke gemeten temperatuur, het onjuiste gebruik van systemen voor verwarming, airconditioning en ventilatie tegen te gaan. Dit zal ertoe bijdragen dat onnodig energieverbruik wordt vermeden en comfortabele klimaatomstandigheden binnenshuis (thermisch comfort) ten opzichte van de buitentemperatuur worden gewaarborgd.
- (13) Regelmatig onderhoud van verwarmingsketels en centrale airconditioningsystemen door gekwalificeerd personeel draagt bij tot handhaving van de correcte afstelling ervan in overeenstemming met de productspecificatie en zal leiden tot optimale prestaties uit milieu-, veiligheids- en energieoogpunt. Een onafhankelijke beoordeling van de gehele verwarmingsinstallatie is op zijn plaats wanneer vervanging op basis van kosteneffectiviteit te overwegen zou zijn.
- (14) In overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zoals vastgesteld in artikel 5 van het Verdrag, dienen algemene beginselen die voorzien in een systeem van energieprestatienormen en de doelstellingen daarvan, op communautair niveau te worden vastgesteld, maar de gedetailleerde tenuitvoerlegging dient aan de lidstaten te worden overgelaten, waardoor elke lidstaat het systeem kan kiezen dat het meest met zijn specifieke situatie overeenkomt. Deze richtlijn is beperkt tot het minimum dat is vereist om deze doelstellingen te bereiken en gaat niet verder dan wat voor dat doel noodzakelijk is.
- (15) Er dient te worden voorzien in de mogelijkheid om de methode voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen snel aan te passen aan de vooruitgang van de techniek en aan toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de normalisatie.
- (16) Aangezien de voor de uitvoering van deze richtlijn vereiste maatregelen, maatregelen van algemene strekking zijn in de zin van artikel 2 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden⁽¹⁾, dienen zij te worden vastgesteld volgens de regelgevingsprocedure van artikel 5 van dat besluit,

HEBBER DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Er wordt een gemeenschappelijk kader gecreëerd om de energieprestaties van gebouwen in de Gemeenschap te verbeteren, waarbij rekening wordt gehouden met klimatologische en plaatselijke omstandigheden. Deze richtlijn voorziet in eisen met betrekking tot:

- het algemene kader van een gemeenschappelijke methode voor het berekenen van de geïntegreerde energieprestaties van gebouwen,
- de toepassing van minimumnormen voor de energieprestaties van nieuwe gebouwen,
- de toepassing van minimumnormen voor de energieprestaties van grote bestaande gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan,
- energiecificering van gebouwen en, voor openbare gebouwen, het op een opvallende plaats aanbrengen van het verleende certificaat en andere relevante informatie, en
- regelmatige keuring van verwarmingsketels en centrale airconditioningsystemen in gebouwen en bovendien beoordeling van de verwarmingsinstallatie wanneer de ketels ouder zijn dan vijftien jaar.

Artikel 2

In deze richtlijn zijn de volgende definities van toepassing:

- gebouw*: een gebouw als geheel of, in de woonsector, delen van het gebouw die zijn ontworpen om gescheiden te worden gebruikt, zoals appartementen of halfvrijstaande huizen;
- energieprestatie van een gebouw*: de totale energie-efficiëntie van een gebouw, uitgedrukt in een of meer numerieke indicatoren, bij de berekening waarvan de volgende factoren in aanmerking zijn genomen: isolatie, installatiekenmerken, ontwerp en ligging, eigen energieopwekking en andere factoren die van invloed zijn op de nettovraag naar energie;
- minimumnorm voor de energieprestaties van een gebouw*: een genormaliseerde minimumeis ten aanzien van de energieprestaties van gebouwen;
- certificaat betreffende de energieprestatie van een gebouw*: een officieel erkend certificaat waarin het resultaat van de berekening van de energieprestatie van een gebouw volgens de methode van de bijlage wordt vermeld;
- openbare gebouwen*: bij de overheid in gebruik zijnde gebouwen of gebouwen die veelvuldig worden bezocht en gebruikt door het algemene publiek, zoals scholen, ziekenhuizen, gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer, sporthallen, overdekte zwembaden en gebouwen die in gebruik zijn bij de kleinhandel en groter zijn dan 1 000 m²;

⁽¹⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

6. *WKK (warmtekrachtkoppeling)*: de gelijktijdige omzetting van primaire brandstoffen in mechanische of elektrische energie en warmte;
7. *airconditioningsysteem*: installatie om de omgevingslucht te koelen en te conditioneren;
8. *ketel*: het geheel van het ketellichaam en brander dat de verbrandingswarmte op het water moet overbrengen;
9. *nominaal vermogen (uitgedrukt in kW)*: het door de fabrikant vastgestelde en gegarandeerde maximale verwarmingsvermogen dat in continubedrijf kan worden afgegeven, terwijl het door de fabrikant vermelde nuttige rendement wordt gehaald;
10. *nuttig rendement (uitgedrukt in een percentage)*: de verhouding tussen de hoeveelheid warmte overgedragen op het water in de ketel en het product van de calorische benedewaarde bij constante druk van de brandstof en het brandstofverbruik per tijdseenheid;
11. *warmtepomp*: installatie die warmte aan de omringende lucht onttrekt en aan de geregelde omgeving afgeeft.

Artikel 3

De lidstaten keuren een methode voor het berekenen van de energieprestaties van gebouwen goed, waarvan het algemene kader in de bijlage bij deze richtlijn is beschreven. Deze methode wordt verder ontwikkeld en omschreven volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure.

De energieprestatie van een gebouw wordt op transparante en eenvoudige wijze tot uitdrukking gebracht en kan een indicatie van de CO₂-uitstoot omvatten.

Artikel 4

De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat nieuwe gebouwen die bedoeld zijn om geregeld te worden gebruikt, voldoen aan minimumnormen voor de energieprestaties die zijn berekend overeenkomstig het in de bijlage beschreven kader voor een methode. Deze normen moeten ook algemene eisen aan het binnenklimaat bevatten om eventuele negatieve neveneffecten zoals onvoldoende ventilatie te voorkomen. Deze normen voor de energieprestaties dienen regelmatig te worden aangepast aan de technische vooruitgang in de bouwsector. De lidstaten mogen historische gebouwen, tijdelijke gebouwen, industriepanden en werkplaatsen uitsluiten, alsmede woongebouwen die niet als zodanig worden gebruikt.

Wat nieuwe gebouwen met een totaaloppervlakte van meer dan 1 000 m² betreft, zorgen de lidstaten ervoor dat de technische, milieutechnologische en economische haalbaarheid van het installeren van gedecentraliseerde systemen voor energievoorziening gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen, WKK, stadsverwarming of, onder bepaalde omstandigheden, warmtepompen wordt beoordeeld, voordat de bouwvergunning wordt verleend. Het resultaat van een dergelijke beoordeling dient beschikbaar te zijn voor raadpleging door alle betrokkenen.

Artikel 5

De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat de energieprestaties van bestaande gebouwen met een totaaloppervlakte van meer dan 1 000 m², die renovatie ondergaan, worden verbeterd om te voldoen aan de minimumnormen voor de energieprestaties, voor zover deze technisch haalbaar zijn en kosteneffectieve investeringen met zich meebrengen, dat wil zeggen extra kosten die op basis van de actuele gemiddelde hypotheekrente binnen een periode van acht jaar zijn terug te verdienen door de toegenomen energiebesparingen.

Dit principe geldt voor alle gevallen waarin de totale kosten van renovatie hoger zijn dan 25 % van de bestaande verzekerde waarde van het gebouw.

Artikel 6

1. De lidstaten zorgen ervoor dat wanneer gebouwen worden gebouwd, verkocht of verhuurd, aan de toekomstige koper of huurder een energieprestatiecertificaat ter beschikking wordt gesteld dat niet ouder is dan vijf jaar.

De lidstaten mogen historische gebouwen, tijdelijke gebouwen, industriepanden en werkplaatsen uitsluiten, alsmede woongebouwen die niet als zodanig worden gebruikt.

2. Het energieprestatiecertificaat voor gebouwen dient informatie te verschaffen die voor toekomstige gebruikers relevant is. Het dient referentiewaarden te bevatten, zoals vigerende wettelijke normen en beste praktijken, zodat consumenten in staat zijn de energieprestatie van een gebouw te vergelijken en te beoordelen. Het certificaat dient vergezeld te gaan van aanbevelingen voor de verbetering van de energieprestatie.

3. De lidstaten stellen voor openbare gebouwen een energieprestatiecertificaat verplicht, dat niet ouder is dan vijf jaar; het certificaat dient op een prominente plaats te worden aangebracht die duidelijk zichtbaar is voor het algemene publiek.

Bovendien dient voor openbare gebouwen de volgende informatie duidelijk worden weergegeven:

- a) het bereik van binnentemperaturen en, indien van toepassing, andere relevante klimaatfactoren, zoals relatieve vochtigheid, die voor dat specifieke type gebouw door de autoriteiten worden aanbevolen.
- b) de actuele binnentemperatuur en andere relevante klimaatfactoren, die worden aangegeven door middel van een betrouwbaar instrument of betrouwbare instrumenten.

Artikel 7

De lidstaten stellen de noodzakelijke maatregelen vast voor het instellen van een regelmatige keuring van ketels met een nominaal vermogen van meer dan 10 kW, waarvan de voorschriften in de bijlage bij deze richtlijn zijn beschreven. Deze voorschriften worden verder ontwikkeld en omschreven volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure.

Artikel 8

De lidstaten stellen de nodige maatregelen vast voor het invoeren van een regelmatige keuring van centrale airconditioningssystemen met een nominaal koelvermogen van meer dan 12 kW, waarvan de voorschriften in de bijlage bij deze richtlijn zijn beschreven. Deze voorschriften worden verder ontwikkeld en omschreven volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure.

Artikel 9

De lidstaten zorgen ervoor dat de certificering van gebouwen en de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen door gekwalificeerd en onafhankelijk personeel worden uitgevoerd.

Artikel 10

Wijzigingen die noodzakelijk zijn om de bijlage aan de technische vooruitgang aan te passen, worden volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.

Artikel 11

1. De Commissie wordt bijgestaan door het comité dat is ingesteld krachtens artikel 10 van Richtlijn 92/75/EEG⁽¹⁾ van de Raad, hierna het „comité” te noemen, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is de regelgevingsprocedure van artikel 5 van Besluit 1999/468/EG van toepas-

sing, met inachtneming van artikel 7 en artikel 8 van dat besluit.

3. De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn bedraagt drie maanden.

Artikel 12

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 december 2003 aan deze richtlijn te voldoen.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van de bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 13

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 14

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

⁽¹⁾ PB L 297 van 13.10.1992, blz. 16.

BIJLAGE

A. Kader voor het berekenen van energieprestaties van gebouwen (Artikel 3)

1. Bij het hanteren van de methode voor het berekenen van de energieprestaties van gebouwen dienen de volgende aspecten in aanmerking te worden genomen:
 - a) thermische isolatie (bouwschil en installaties)
 - b) verwarmingsinstallatie en warmwatervoorziening
 - c) airconditioninginstallatie
 - d) ventilatiesysteem
 - e) lichtinstallatie
 - f) positie en oriëntatie van huizen en appartementen
2. Bij deze berekening dient rekening te worden gehouden met de positieve invloed van de volgende aspecten:
 - a) zonnepanelen en andere verwarmings- en elektriciteitssystemen op basis van hernieuwbare energiebronnen
 - b) elektriciteit geproduceerd door middel van warmtekrachtkoppeling en/of systemen voor stadsverwarming
3. Ten behoeve van deze berekening dienen gebouwen ten minste in de volgende categorieën te worden onderverdeeld:
 - a) eengezinswoningen van verschillende typen
 - b) appartementencomplexen
 - c) kantoren
 - d) onderwijsgebouwen
 - e) ziekenhuizen
 - f) hotels en restaurants
 - g) groot- en kleinhandelsgebouwen
 - h) en andere typen energieverbruikende gebouwen.

B. Voorschriften voor de keuring van verwarmingsketels (Artikel 7)

Bij de keuring wordt gelet op het energieverbruik en op vermindering van de uitstoot van kooldioxide.

Verwarmingsketels met een nominaal vermogen van meer dan 100 kW moeten ten minste iedere twee jaar gekeurd worden.

Voor verwarmingsinstallaties met ketels met een nominaal vermogen van meer dan 10 kW, die ouder zijn dan vijftien jaar, stellen de lidstaten de noodzakelijke maatregelen vast om een eenmalige keuring van de gehele verwarmingsinstallatie in te stellen. Aan de hand van deze keuring die een beoordeling van het rendement van de ketel bij vol- en deellast en van de ketelgrootte vergeleken met de verwarmingseisen van het gebouw dient te omvatten, adviseren de autoriteiten de gebruikers over de vervanging van de ketels en over alternatieven.

C. Voorschriften voor de keuring van centrale airconditioningsystemen (Artikel 8)

Bij de keuring wordt gelet op het energieverbruik en vermindering van de uitstoot van kooldioxide.

Aan de hand van deze keuring, die een beoordeling van het rendement van de airconditioning bij vol- en deellast en van de dimensionering vergeleken met de koelbehoefte van het gebouw dient te omvatten, adviseren de autoriteiten de gebruikers over mogelijke verbetering of vervanging van het airconditioningsysteem en over alternatieven.